

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 228/21
V Lucemburku dne 21. prosince 2021

Rozsudek ve věci C-497/20
Randstad Italia

Unijní právo nebrání tomu, aby nejvyšší soud soustavy obecných soudů členského státu nemohl zrušit rozsudek vydaný nejvyšším soudem soustavy správních soudů tohoto členského státu v rozporu s unijním právem

Tím však není dotčena možnost osob poškozených takovým porušením domáhat se náhrady škody dotyčným členským státem

Azienda USL Valle d'Aosta (místní orgán pro zdravotnictví regionu Valle d'Aosta, Itálie) zahájil zadávací řízení na veřejnou zakázku za účelem výběru agentury práce pro dočasné poskytování zaměstnanců. Společnost Randstad Italia SpA (dále jen „Randstad“) byla mezi uchazeči, kteří se účastnili tohoto řízení. Po vyhodnocení technických nabídek byla společnost Randstad vyloučena z důvodu, že její nabídka nedosáhla známky odpovídající stanovené prahové hodnotě.

Společnost Randstad podala k příslušnému správnímu soudu prvního stupně žalobu směřující jednak ke zpochybnění svého vyloučení ze zadávacího řízení a jednak k prokázání vad tohoto řízení. Žaloba byla prohlášena za přípustnou, ale byla zamítnuta po meritorní stránce. Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie), ke které bylo podáno odvolání, však měla za to, že žalobní důvody směřující ke zpochybnění legality řízení měly být prohlášeny za nepřípustné, neboť společnost Randstad nebyla ke vznesení těchto důvodů legitimována. V tomto bodě tak změnila rozsudek vydaný v prvním stupni. Společnost Randstad podala proti tomuto rozsudku kasační opravný prostředek ke Corte suprema di cassazione (Kasační soud, Itálie). K věci samé Kasační soud zdůraznil, že odmítnutí Státní rady přezkoumat žalobní důvody vycházející z vad zadávacího řízení porušuje právo na účinný procesní prostředek ve smyslu unijního práva. Uvedl však, že italské ústavní právo¹, jak je vykládáno Corte costituzionale (Ústavní soud, Itálie)², vyžaduje prohlásit takový kasační opravný prostředek za nepřípustný. **Proti rozhodnutím Státní rady je totiž kasační opravný prostředek přípustný pouze z důvodů týkajících se soudní pravomoci**, zatímco v projednávané věci byl kasační opravný prostředek společnosti Randstad založen na důvodu vycházejícím z porušení unijního práva.

V této souvislosti se Kasační soud rozhodl obrátit na Soudní dvůr, aby v podstatě objasnil, zda unijní právo³ brání ustanovení vnitrostátního práva, které podle vnitrostátní judikatury neumožňuje jednotlivci zpochybnit v rámci kasačního opravného prostředku podaného k tomuto soudu soulad rozsudku nejvyššího soudu soustavy správních soudů s unijním právem.

Velký senát Soudního dvora rozhodl, že takové ustanovení je v souladu s unijním právem.

Závěry Soudního dvora

S ohledem na zásadu procesní autonomie Soudní dvůr uvedl, že s výhradou existence unijních pravidel v dané oblasti **je na vnitrostátním právním řádu každého členského státu, aby upravit**

¹ Článek 111 osmý pododstavec Costituzione (Ústava).

² Rozsudek č. 6/2018 ze dne 18. ledna 2018, týkající se výkladu čl. 111 osmého pododstavce Ústavy (ECLI:IT:COST:2018:6).

³ Článek 4 odst. 3 a čl. 19 odst. 1 SEU a čl. 1 odst. 1 a 3 směrnice Rady 89/665/EHS ze dne 21. prosince 1989 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014, vykládaný ve světle článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).

procesní podmínky prostředků k zajištění toho, aby v oblastech pokrytých právem Unie bylo dodržováno právo jednotlivců na účinnou právní ochranu ve smyslu článku 19 SEU. Je však třeba zajistit, aby tyto podmínky nebyly méně příznivé než v podobných situacích podléhajících vnitrostátnímu právu (zásada rovnocennosti) a v praxi neznemožňovaly nebo nadměrně neztěžovaly výkon práv přiznaných unijním právem (zásada efektivity). Unijní právo tedy v zásadě nebrání tomu, aby členské státy omezily nebo podmínily důvody, které lze uplatnit v řízeních o kasačním opravném prostředku, s výhradou dodržení obou výše uvedených zásad.

Pokud jde o **zásadu rovnocennosti**, Soudní dvůr uvedl, že v projednávané věci je pravomoc předkládajícího soudu rozhodovat o kasačních opravných prostředcích proti rozsudkům Státní rady omezena za stejných podmínek, bez ohledu na to, zda mají základ v ustanoveních vnitrostátního práva, nebo v ustanoveních unijního práva. Dodržení této zásady je tudíž zajištěno.

Pokud jde o **zásadu efektivity**, Soudní dvůr připomněl, že unijní právo nemá za následek přinutit členské státy k tomu, aby zavedly jiné právní prostředky než ty, které stanoví vnitrostátní právo, ledaže by neexistoval žádný soudní procesní prostředek umožňující zajistit dodržování práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva. Za předpokladu, že v projednávané věci předkládající soud shledá existenci takového soudního procesního prostředku, k čemu patrně *a priori* dojde, je dotčený členský stát z hlediska unijního práva zcela oprávněn svěřit jeho nejvyššímu soudu soustavy správních soudů pravomoc rozhodnout v posledním stupni z meritorního i právního hlediska v dotčeném sporu, a v důsledku toho zabránit tomu, aby mohl být tento spor ještě meritorně přezkoumán v rámci kasačního opravného prostředku před nejvyšším soudem jeho soustavy obecných soudů. Dotčené vnitrostátní ustanovení tedy neporušuje ani zásadu efektivity a neodhaluje žádnou skutečnost, z níž by vyplývalo, že by byl porušen článek 19 SEU. Tento závěr není v rozporu s ustanoveními směrnice 89/665, která v oblasti zadávání veřejných zakázek ukládá členským státům povinnost zaručit právo na účinný přezkum⁴.

Soudní dvůr však uvedl, že s ohledem na právo na účinnou právní ochranu zaručené touto směrnicí a článkem 47 Listiny **shledala Státní rada neprávem žalobu společnosti Randstad podanou ke správním soudům nepřipustnou.** V tomto ohledu Soudní dvůr připomněl, že k tomu, aby byla tato žaloba prohlášena za přípustnou, stačí, že existuje možnost, že veřejný zadavatel bude nucen opakovat zadávací řízení na veřejnou zakázku, pokud bude žalobě vyhověno. Kromě toho podle uvedené směrnice může být opravný prostředek podán pouze uchazečem, který ještě nebyl ze zadávacího řízení na veřejnou zakázku vyloučen s konečnou platností, a vyloučení uchazeče je konečné, pokud mu bylo oznámeno a nezávislý a nestranný soud je „považoval za oprávněné“⁵.

V projednávané věci Státní rada toto pravidlo porušila, jelikož jak v okamžiku, kdy společnost Randstad podala žalobu k soudu prvního stupně, tak v okamžiku, kdy tento soud rozhodoval, uvedený soud ani žádný jiný nezávislý orgán příslušný k přezkumu ještě nepovažoval rozhodnutí hodnotící komise o vyloučení tohoto uchazeče z řízení za oprávněné.

Nicméně v takové situaci, o jakou jde v této věci, kdy vnitrostátní procesní právo samo o sobě umožňuje dotčeným osobám podat opravný prostředek k nezávislému a nestrannému soudu a účinně se před ním dovolávat porušení unijního práva a ustanovení vnitrostátního práva, která jej provádějí do vnitrostátního právního řádu, avšak nejvyšší soud soustavy správních soudů dotčeného členského státu, který rozhoduje v posledním stupni, bezdůvodně váže přípustnost toho opravného prostředku na podmínky, které mají za následek upřít dotčeným osobám právo na účinný procesní prostředek, **unijní právo nevyžaduje, aby tento členský stát za účelem nápravy porušení tohoto práva na účinný procesní prostředek stanovil možnost podat k nejvyššímu soudu soustavy obecných soudů kasační opravný prostředek proti takovýmto rozhodnutím o nepřipustnosti vydaným nejvyšším soudem soustavy správních soudů.**

Soudní dvůr konečně zdůraznil, že **tímto řešením není dotčena možnost jednotlivců, kteří by byli případně poškozeni porušením jejich práva na účinný procesní prostředek v důsledku**

⁴ Článek 1 odst. 1 a 3 směrnice 89/665.

⁵ Článek 2a odst. 2 směrnice 89/665, vykládaný ve světle článku 47 Listiny.

rozhodnutí soudu rozhodujícího v posledním stupni, uplatnit odpovědnost dotyčného členského státu za předpokladu, že jsou splněny podmínky k tomu stanovené unijním právem, zejména podmínka týkající se dostatečné závažnosti porušení uvedeného práva.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.